Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000236

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безхлібна Анастасія Павлівна
2. Anastasiia P. Bezkhlibna

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-1027-7452

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.05

Назва наукової спеціальності: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 02-07-2024

Спеціальність за освітою: магістр облік і аудит

Місце роботи здобувача: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.177.02

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, буд. 29, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.61.33

Тема дисертації:

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНІВ

2. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ENSURING THE COMPETITIVENESS OF COASTAL REGIONS

Реферат:

1. У дисертаційній роботі приділено увагу узагальненню категоріального апарату щодо забезпечення конкурентоспроможності приморських регіонів. В роботі надано узагальнене визначення поняття «організаційно-економічний механізм» Обгрунтовано концептуальне бачення конкурентоспроможності регіону на основі дуально-рекурсивної парадигми, у якій в контексті дуальності конкурентоспроможність залежить, з одного боку, від ендогенних факторів, а з іншого – від екзогенних факторів. Обґрунтовано концептуальні засади забезпечення конкурентоспроможності приморського регіону. Узагальнено світовий

досвід розвитку конкурентоспроможності приморських регіонів. В процесі дослідження генезису наукових поглядів та підходів щодо конкурентоспроможності регіонів запропоновано бачення цього явища як сукупності чотирьох структурних елементів в контексті капіталізації, а саме: простір (природний капітал), соціум (людський капітал), бізнес-процеси (фізичний капітал та нематеріальні активи), адміністрування (соціальний капітал та регіональний менеджмент) Узагальнено та систематизовано світовий досвід забезпечення конкурентоспроможності приморських регіонів на основі комплексного аналізу розвитку елементів системи конкурентоспроможності. Запропоновано методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності приморських регіонів на основі використання методу рейтингової оцінки, індексного та матричного методів. Розроблено методичний підхід до ідентифікації «вузьких місць» менеджменту конкурентоспроможності приморських регіонів, який передбачає оцінку інституційного забезпечення конкурентоспроможності і відображення конкурентоспроможності в регіональних стратегіях, програмах та планах макрорегіону, а також виявлення проблем моніторингу реалізації стратегій та програм конкурентоспроможності приморських регіонів. Розроблено наукове представлення екосистеми приморського регіону на основі методу аналогії з природніми екосистемами, сутністю якого є соціально-економічні відносини поміж стейкхолдерами та їх об'єднаннями, бізнес-сектором, органами публічної влади, науковими та закладами вищої освіти, громадянським суспільством. Розроблено методологічні засади стратегії забезпечення конкурентоспроможності приморського регіону, що передбачають концептуальний базис, який включає мету, понятійно-категоріальний апарат, принципи, концепцію інтегрованого підходу за участіі всіх зацікавлених сторін, сталість стратегічних цілей, а також використання інноваційних технологій для досягнення економічного зростання та екологічної стійкості, а також гіпотезу дослідження; методичний базис, який включає методичні підходи та методи дослідження; очікувані результати в контексті сталого економічного зростання, підвищення якості життя місцевого населення, збереження природних ресурсів та зниження екологічних ризиків. Розроблено стратегію забезпечення конкурентоспроможності макрорегіону «Азов-Чорне море» в умовах повоєнного відновлення на екосистемних засадах, яка базується на визначенні системи структурних елементів конкурентоспроможності приморських регіонів та розробці сценаріїв впливу інструментів підтримки з боку органів влади; збільшення асортименту екосистемних послуг, розвитку брендінгу та інших факторів, що впливають на конкурентоспроможність приморського регіону. Розроблено методичний підхід до формування сценаріїв розвитку приморських регіонів та забезпечення їх конкурентоспроможності на основі запропонованої когнітивної моделі взаємного впливу факторів конкурентоспроможності – факторів управління, цільових факторів та факторів-індикаторів – на процеси розвитку регіону та створення рефлексивно-активного середовища з побудовою матриці суміжності орієнтованого графу, що дозволяє формувати інструментарій стратегування регіональних екосистем в умовах повоєнного відновлення. Розвинуто поняття «організаційно-економічний механізм реалізації стратегії забезпечення конкурентоспроможності приморських регіонів» як єдність та взаємопов'язаність підсистем: суб'єкти управління (регіональні органи влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації тощо), об'єкти управління (території, громади, галузі та підприємства), механізми впливу (методи, технології, інструменти), комунікації та зворотні зв'язки. Конкретизовано організаційно-економічний механізм розвитку туристичної галузі приморських регіонів, ключовими аспектами якого є локалізація турагентської та туроператорської діяльності в рамках кластерів, утворення міжкластерного туристичного союзу, створення ефективної організаційної структури управління, що сприяє збільшенню координації та співпраці між різними гравцями туристичної галузі, забезпечує створення сприятливих умов спільного розвитку. В роботі удосконалено методичний підхід до оцінки розвитку туристичної галузі та запропоновано структуру інформаційного забезпечення реалізації стратегії конкурентоспроможності приморського регіону на основі екосистемного підходу.

2. The dissertation is devoted to the theoretical and methodological justification of the principles and practical approaches to ensuring the competitiveness of the coastal regions. In the dissertation, the attention is paid to the generalization of the categorical apparatus for ensuring the competitiveness of coastal regions. The research provides a generalized definition of the concept of "organizational and economic mechanism". The conceptual

vision of the competitiveness of the region based on the dual-recursive paradigm is substantiated, in the context of duality; competitiveness depends, on the one hand, on endogenous factors, and on the other hand, on exogenous factors. The conceptual principles of ensuring the competitiveness of the seaside region are substantiated. The global experience of developing the competitiveness of coastal regions is summarized. In the process of research, the genesis of scientific views and approaches regarding the competitiveness of regions, a vision of this phenomenon is proposed as a set of four structural elements in the context of capitalization, namely: space (natural capital), society (human capital), business processes (physical capital and intangible assets), administration (social capital and regional management). The global experience of ensuring the competitiveness of coastal regions is summarized and systematized on the basis of comprehensive analysis of the development of elements of the competitiveness system. The research outlines the methodical approach to assessing the competitiveness of coastal regions based on the use of the rating assessment method, index and matrix methods. The work elaborates the methodical approach to the identification of "bottlenecks" in the management of the competitiveness of coastal regions, which involves the assessment of institutional support for competitiveness and the reflection of competitiveness in regional strategies, programs and plans of the macro-region, as well as the identification of problems of monitoring the implementation of strategies and programs of the competitiveness of coastal regions. There is a scientific presentation of the ecosystem of the coastal region developed on the basis of the method of analogy with natural ecosystems, its essence is social and economic relations between stakeholders and their associations, the business sector, public authorities, scientific and higher education institutions, civil society. The research represents methodological principles of the strategy for ensuring the competitiveness of the coastal region. They provide a conceptual basis that includes the goal, conceptual and categorical apparatus, principles, the concept of an integrated approach with the participation of all interested parties, the sustainability of strategic goals, as well as the use of innovative technologies to achieve economic growth and environmental sustainability, as well as the research hypothesis and methodological basis which includes methodological approaches and research methods; expected results in the context of sustainable economic growth, improving the quality of life of the local population, preserving natural resources and reducing environmental risks. The work contains the strategy for ensuring the competitiveness of the "Azov-Black Sea" macro-region in the conditions of post-war recovery on an ecosystem basis. It is based on the definition of the system of structural elements of the competitiveness of coastal regions and the development of scenarios for the impact of support tools from the authorities; increasing the range of ecosystem services, branding development and other factors affecting the competitiveness of the seaside region. The research depicts the methodical approach to the formation of scenarios for the development of coastal regions and ensuring their competitiveness. The methodical approach is based on the proposed cognitive model of the mutual influence of competitiveness factors (management factors, target factors and indicator factors) on the processes of the development of the region and the creation of a reflexive and active environment with the construction of an adjacency matrix of an oriented graph which can form a toolkit for strategizing regional ecosystems in the conditions of post-war recovery. The concept of "organizational and economic mechanism for the implementation of the strategy of ensuring the competitiveness of coastal regions has developed as the unity and interconnection of subsystems: management subjects (regional authorities, local self-government bodies, public organizations, etc.), management objects (territories, communities, industries and enterprises), influence mechanisms (methods, technologies, and tools), communications and feedback.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Bezkhlibna A., Nykonenko S. Strengthening of regional tourism development by creating tourism clusters in the cities of Ukraine. Scientific Papers of the University of Pardubice. 2017. № 40. P. 5–15 (Scopus).
- 2. Bezkhlibna A., But T., Nykonenko S. Assesment of potential clustering tourism industry. Scientific Papers of the University of Pardubice. 2018. №43. P. 17–28 (Scopus). doi: https://hdl.handle.net/10195/71485
- Bezkhlibna A., Zaytseva V. Formation of regional competitiveness development strategies based on cluster analysis. AD ALTA Journal of interdisciplinary research. 2020. 10. Issue 1. P. 34–40. (Web of Science)
- 4. Polyezhaev Y., Koval V, Bezkhlibna A. Communicative competences in enhancing of regional competitiveness in the labour market. Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 4 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2018, 105–113 (Web of Science).
- 5. Byelikova M., Bezkhlibna A., Polyezhayev Y., Zaytseva V., Pukhalska H. Information and Digital Business Security in Tourism as a Component of the Coastal Region Competitiveness. Data-Centric Business and Application: Modern Trends in Financial and Innovayion Data Process. 2023, Chapter 6, Vol. 1. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies, pp. 1–28.
- 6. Gudz P., Gudz M., Bezkhlibna A., Zaytseva V., Brutman A. Ensuring the competitiveness of the coastal region based on the study of the impact of cluster analysis results on the development of tourism in the conditions of the regenerative ecosystem. Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12. Is. 68. P. 172–183. https://doi.org/10.34069/AI/2023.68.08.16 (Web of Science).
- 7. Безхлібна А.П. Управління конкурентоспроможністю приморських регіонів: теорія, методологія, практика: монографія. Запоріжжя: ФОП Мокшанов, 2023. 396 с.
- 8. Безхлібна А.П. Perspectives for ensuring the participation of territorial communities in municipal planning. Ensuring the socio-economic development of united territorial communities in the paradigm of governance. Collective monograph. For order Prof. Gudz P. Zaporizhzhia, 2020. P 180–191.
- 9. Безхлібна А.П. Еволюція сутності формування теоретичних основ конкурентоспроможності регіону. Бізнес-інформ. 2017. № 5. С. 14–19 (Index Copernicus, Google Scholar).
- 10. Безхлібна А.П. Особливості формування конкурентоспроможності регіону. «Глобальні та національні проблеми економіки». 2017. Вип. 19. URL: http://global-national.in.ua/issue-19-2017 (Index Copernicus, Google Scholar).
- 11. Безхлібна А.П. Аналіз концептуальних особливостей існуючих методичних підходів до оцінювання конкурентоспроможності регіону. Серія: «Економіка та суспільство». 2017. № 13. С. 824–831. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 12. Безхлібна А.П. Аналіз підходів до визначення факторів регіональної конкурентоспроможності. Причорноморські економічні студії 2019. Вип. 38. Ч. 2. С. 19–23. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 13. Безхлібна А.П., Пухальська Г.В. Стратегічне управління регіональною конкурентоспроможністю. Причорноморські економічні студії 2019. Вип. 39. Ч. 2. С. 30–35 (Index Copernicus, Google Scholar).
- 14. Безхлібна А.П. Наукові засади дослідження процесів Євроінтеграції в економіці регіонів. Серія «Економіка». Випуск 1 (11) 2019. С. 60–65. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 15. Безхлібна А.П. Принципи системного підходу у філософії управління регіональною конкурентоспроможністю. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Ч. 2. Вип. № 3 (7). С. 55–59. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 16. Безхлібна А.П. Якісні характеристики робочої сили регіону як підґрунтя підвищення його конкурентоспроможності. Держава та регіони. 2019. №5 (10). С. 157–161. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 17. Безхлібна А.П. Державне управління в системі забезпечення підвищення регіональної конкурентоспроможності. Бізнес-навігатор 2019. Вип. 5. №2 (54). С. 15–19. (Index Copernicus, Google Scholar)

- 18. Безхлібна А.П. Наукові засади дослідження процесів міжрегіонгальної інтеграції як чинника підвищення конкурентоспроможності. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». 2019. Вип. 1 (11). С. 60–65. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 19. Безхлібна А.П. До питання визначення елементів та форм регіональної конкурентоспроможності. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського 2020. Т. 31 (70). №1. С 150–154. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 20. Безхлібна А.П., Пухальська Г.В. Сталий економічний розвиток в концепції регіональної конкурентоспроможності. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2020. Т. 25 Вип. 1 (80) С. 172–176. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 21. Безхлібна А.П. Сутність конкурентоспроможності приморських регіонів. Проблеми економіки 2021. № 1 (47). С. 45–51. (Index Copernicus, Google Scholar)
- 22. Безхлібна А.П. Складові конкурентоспроможності приморського регіону. Економіка і регіон. 2021. № 1 (80). С 48–54. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 23. Безхлібна А.П. Аналіз економічних показників конкурентоспроможності приморських регіонів. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2021. Вип. 8. С.55–63.
- 24. Безхлібна А.П. Вибір критеріїв і показників оцінювання конкурентоспроможності приморських регіонів. Вісник Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстицій України. Економічні науки. 2021. № 2 (04). С.60–69. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 25. Безхлібна А.П. Комплексне оцінювання конкурентоспроможності приморських регіонів. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2022. Вип. 1 (34). С. 163–169. (Index Copernicus, Google Scholar)
- 26. Безхлібна А.П. Конкурентоспроможність відновлювальної екосистеми приморських регіонів в післявоєнних умовах. Науковий погляд: економіка та управління. 2023. №1 (81). С. 121–127. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 27. Безхлібна А.П. Стратегія конкурентоспроможності відновлювальної екосистеми макрорегіону «Азов-Чорне море». Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 80. С. 136–146. (Index Copernicus, Google Scholar).
- 28. Безхлібна А.П. Методи оцінювання конкурентоспроможності приморського регіону. Регіональна економіка та управління. 2021. № 2 (32). С. 14–17. (Index Copernicus, Google Scholar).

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення конкурентоспроможності приморських регіонів

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112835, 0118U004995, 0118U004995, 0121U114146.

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзь Петро Васильович

2. Petro V. Gudz

Кваліфікація: д.е.н., професор

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончаренко Ірина Василівна
2. Iryna V. Goncharenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лайко Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Layko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заблодська Інна Володимирівна
2. Inna V. Zablodska

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Буркинский Борис Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Буркинский Борис Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Безхлібна Анастасія Павлівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна